

DÉLMAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

60. évfolyam, 50. szám

1970. FEBRUÁR 28.

SZOMBAT

Megjelenik hétfő kivételével mindennap, hétköznap 8, vasárnap 12 oldalon.

ÁRA: 80 FILLÉR

Negyvenötösök

Mióta csak az új világot építjük szabad hazánk földjén, mindig varázsa, jelentősége volt a szónak: negyvenötösök. Hiszen mindenki tudja, hogy ez a fogalom azokat a bátor, erős hitű embereket jelenti, akik szabadságunk születésének esztendejében léptek be a pártba. Negyedszázad telt el azóta, s most, az évtördőre készülődve, meghatottan érezzük, hogy a fogalom jelképpé nőtt. Egy történelmi tettekben, küzdelmekben gazdag negyedszázad gondoljai, alkotásai sűrűsödtek benne.

Hiszen ők voltak — a negyvenötösök —, akik annak idején a nagy munkát elsőként kezdték. Ők voltak — a régi, illegális harcosok nyomában — az új élet megteremtésének pionírjai, akik először ismerték fel a tennivalókat és elsőként vállalták az új haza felépítésének terheit, kockázatát.

Építeni! — ez volt akkor az első számú teendő. A romok helyén életet, munkát, biztonságot teremteni. Hiszen fedél sem volt az emberek sokasága feje fölött. S nemcsak a Dunába roskadt hidak, az üszkös házfalak, a kilegett gyárak lehettek a reménytelenséget, hanem az emberek tekintete is. Egy értelmetlen, vesztett háború után, a halottak százezreit gyászolva, Hitler utolsó csatlósának bélyegével homlokán a magyar nép nem tudta, milyen sors vár rá, s még kevésbé azt, merre tartson. Most, negyedszázad múltán, az akkori legbizakodóbbak is úgy emlékeznek, hogy ötven esztendőnél kevesebb idő alatt el sem tudták képzelni a sebek gyógyulását. S akkor álltak csatasorba ők, a negyvenötösök, hogy szembeálljanak a reménytelenséggel, hogy a kétségbeesés helyett munkára, a gyöttrő önvadászkodás helyett helyes önismeretre, a jövőbe vetett bizalomra serkentsék népüket. Anélkül, hogy a közös felelősséget kisebbítették volna, iparkodtak meggyőzni az embereket arról, hogy nem a nép volt a csatlós, hanem a Horthy-klika. S hogy a mi népünknek sohasem volt semmi elszámolnivalója sem a nagy szovjet országgal, sem a haladás más erőivel.

Akkor a lelkesedés lázában talán nem is tudták pontosan, hogy milyen nagy tetre vállalkoztak. Csak azt tudták, hogy az élen kell járniuk. Hogy éhesen, rongyoskodva is fűgében kell forgatniuk a romeltakarítók csákányt és lapátot, mint a többieknek. S forgatták becsülettel, amíg csak helyre nem állt a rend, meg nem indult az élet vérkeringése. S akkor jöttek a nehezebb tennivalók. Építeni az újat, megteremteni azt a világot, amely csak képzeletükben élt, de gyakorlatuk nem volt, nem is lehetett az építésében. Sokan közülük gyárak, hivatalok, kisebb-nagyobb közösségek élére kerültek, bizonyult tennivalók várták őket. Másoknak a munkapad mellett kellett képviselniük az új erkölcsű, új ritmusú társadalmi rendet. Tőlük kértek választ munkatársaik a gyöttrő kérdésekre. A külső és belső ellenség is őket támadta elsősorban, őket akarta kikezdeni és lejártni. Politizálniuk, érvelniük kellett, ismerni a magunk és ellenfeleink szándékait. S helytállni, mindig helytállni a legnehezebb helyzetekben is.

Ehhez a munkához már nem volt elég a hit, a meggyőződés. Tudás, műveltség kellett. Olyan művelti, okos kommuniszták sokaságára volt szükség, akik nem csupán a szívükben hordják az újat, hanem szakmailag, tudás dolgában is felkészültek a tennivalókra. A harcos élőgarda tehát fegyverei közé sorolta a könyvet is. Felmúlt emberek, ősz hajú és fiatalabb negyvenötösök sokasága kezdett tanulni.

Ezt a megfeszített munkát nem mindnyájan bírták. Akadt közöttük olyan is, aki a rárótt feladatok terhe alatt sok tanulásra, diplomaszerezésre nemigen gondolhatott. Aki kettő-három helyett, a tanulók helyett is dolgozott, s a mindennapi tettek nagy iskolájában vizsgázott jelesre. Sokszor kellett vizsgáznunk, sok volt a buktató. A többség mégis helytállt becsülettel, mert a párt és a nép iránti hűség volt az irányítójuk. Helytállt akkor is, amikor a lenini normákkal keveset törődő vezetők megpróbálták visszaélni hitével, meggyőződéssel. S akkor is, amikor az ellenforradalmi lázadás megkísérelte szétverni, eltemetni mindazt, amit a felszabadult nép alkotott.

Nem voltak különös emberek, nem műveltek csodákat. Tévedtek és hibáztak is, mint mások. Egyvalamiben mégis többek voltak az átlagnál. Mindig minden helyzetben volt tartalék hitük és erejük a megújulásra, a hibák felismerésére és kijavítására.

Nem mindnyájan bírták a lépést a súlyosbodó tennivalókkal. Akadtak közöttük méltatlanok is. De a többség becsülettel tette, amire képes volt. Dolgozott, harcolt a jövőért, munkálta az új, a művelt, fiatalabb nemzedék útját. Nevelte a fiatalokat, hogy méltó vehessék át a forradalmi stafétabotot. Oroszlánrészüket van abban, amit negyedszázad alatt teremtettünk. S bármielyen poszton, munka vagy pihenés közben érje is őket a huszonöt éves évforduló, megbecsüléssel, tisztelettel hajtunk fejet tetteik elé.

Kékesdi Gyula

Fehér Lajos elvtárs látogatása Vásárhelyen és Tápén

Párt- és állami vezetőink mindig szívesen látott vendégei megyénknek. Összinté tisztelettel és megbecsüléssel fogadták Fehér Lajost, a Magyar Szocialista Munkáspárt Politikai Bizottságának tagját, a Minisztertanács elnökhelyettesét is, aki a megyében való tartózkodása alkalmából dr. Komócsin Mihálynak, a megyei pártbizottság titkárának társaságában több hődmezővásárhelyi és tápéi üzemet, szövetkezetet látogatott meg tegnap.

Fehér Lajos a reggeli órákban Hódmezővásárhelyre érkezett, ahol Török Józsefnek, a városi pártbizottság első titkárának és Sajtó Imrénének, a városi tanács vb elnökének kíséretében látogatást tett az Elektrofém Ktszben. Fehér Lajos kérdései gyakran elevenbe vágtak: Van-e a ktsz-nek közvetlen értékesítése? Erre buzdított. Érdeklődött a ktsz szolgáltatási tevékenységéről, néhány megjegyzést tett erre vonatkozóan és kijelentette: „A cél a szolgáltatás műszaki színvonalának emelése kell, hogy legyen.” A széles skálát átfogó beszélgetésben szó esett a szövetkezeti demokráciáról, a szövetkezeti mozgalom társadalmi alapon való összefogásáról, a munkafegyelmegszilárdításáról. Látogatása során bírta nevével és jókívánásait az „Unitársal 68”, valamint az „Egyetértés” szocialista brigád naplójába.

A Majolikagyárban a gyár vezetőségének élén Lada Ernő igazgató kalauzolta végig a Minisztertanács elnökhelyettesét a gyár nemrégiben berendezett áruminta-bemutató termén, ahol örömmel üdvöszölte, hogy ma már mintegy 1400 cikkfeleséget gyártanak, mintegy 6—8 ezer formával rendelkeznek és mintegy 360—370 díszítő mintát alkalmaznak. Fehér elvtárs itt behatóan érdeklődött a gyártási eljárásokról, valamint a gyár exportjáról. Itt értesülhetett arról is, hogy a fővárosi Hotel Intercontinental egyik szobáját a vásárhelyi üzem gyártmányával rendezték be.

Enyedi Zoltán felvétele

Fehér Lajos (balról) tápéi gyékényesek körében

A Majolikagyárból Fehér Lajos és kísérete a vásárhelyi furfurolglyarat tekintette meg, a délutáni órák jórészt pedig a Tápéi Háziipari Szövetkezetben töltötte, ahol a község történetét dr. Bodó István, a tanács vb elnöke ismertette, majd Ördög Antal, a szövetkezet műszaki vezetője vázolta azt a munkát, ami ebben a kiváló szövetkezetben folyik. Hatalmas exportot bonyolít le a szövetkezet (1970-ben 15 millió). Érdekes volt hallani, hogy a külföld egybebe köztött azért tart fenn kapcsolatot ezzel a szövetkezettel, mert határidőre szállít és a spanyol és más cégeket pontoságával megelőzi. A szövetkezetnek ma mintegy 600 tagja van, s a termékek átfutási ideje 7—8 nap. Fehér elvtárs igen behatóan érdeklődött a kereseti lehetőségek iránt, s a most fennálló korlátozó rendelkezéseket nem tartotta szerencsésnek.

A beszélgetés után Nagy Pálnak, a szövetkezet elnökének és Gruber Jánosnak, a szegedi járási pártbizottság titkárának társaságában megtekintette Mészáros Rudolfné házi műhelyét, ahol éppen a nagymolnár szatyor készült boszorkányos ügyességgel. Bemutatták itt a gyékényt, mint nyersanyagot, a selymezését, a sodrást és a sodringok sokoldalú feldolgozását. Beszélgetett Samu Sándornéval, egy olajipari dolgozó feleségével, aki Kecskemétre települt családjával Tápéra, s már 6 is a háziipari szövetkezetnek dolgozik.

A raktárhelyiség megtekintése után az árucikk-bemutató teremben találkozott Fehér elvtárs a tápéi népművészeti cikkeket gyártó asszonyokkal, akik szóltak örömeikről, gondjaikról, de szóba került a község egy és más problémája is, úgy, ahogy a beszéd kihozta: a pontonhid problémája, a szakmunkáskérdés, az olaj és sok-sok minden még.

A Tiszatáj Tsz-ben Vas Lajos, a tsz elnöke, Dér Imre, a tsz fővezetője, Pappi János, a tsz párttitkára fogadta a vendégeket. Részt vett a beszélgetésen Bódi János, a Szeged járási és városi tsz-szövetség titkára is. Alig kezdődött el a gazdaság tevékenységének ismertetése, amikor megérkezett Győri Imre, a Központi Bizottság tagja, a megyei pártbizottság első titkára, aki akadályoztatása miatt nem vehetett részt az addigi üzemlátogatásokon.

A vendégek a késő délutáni órákban megtekintették a tsz üzemegységeit, majd behatóan megvizsgálták a tsz gazdálkodásában felmerülő problémákat.

Fehér Lajos, az esti órákban visszautazott Budapestre

Péter János befejezte belgiumi látogatását Sajtóértekezlet Brüsszelben

Befejeződtek a tárgyalások Péter János és Pierre Harmel között, a két külügyminiszter azonban még péntek este találkozott egymással azon a vacsorán, amelyet a belga külügyminiszter Liege-i otthonában adott magyar kollégája tiszteletére.

— Teljesen elégedett vagyok azoknak a tárgyalásoknak az eredményével, amelyeket a belga kormány tagjaival folytattunk — jelentette ki Péter János külügyminiszter péntek délelőtt Brüsszelben tartott sajtóértekezletén. A híres brüsszeli Grande Place tőszomszédságában levő sajtóházban nagy számban gyűltek össze a belga sajtó képviselői és a Brüsszelben akkreditált külföldi tudósítók.

— Tárgyalásaink tályomórészt az európai biztonsági rendszer előkészítésére és ezzel kapcsolatosan egy európai biztonsági értekezlet előkészítésére vonatkoztak — mondotta a magyar külügyminiszter. — Megállapítottuk a tárgyalásokon, hogy sok a közös pont a magyar és a belga kormány állásfoglalásában azokra a körülményekre vonatkozóan, amelyek között az európai biztonsági értekezletnek sorra kell kerülnie. Vannak természetesen különbségek is az álláspontokban, teljesen egységesek vagyunk azonban abban a meggyőződésünkben, hogy a konferenciát, amilyen hamar csak lehet, meg kell tartani.

— A tárgyaláson érintett többi kérdés a kétoldali kapcsolatokra vonatkozott — mondotta Péter János. — Hangsúlyozni kell azonban, hogy a kétoldali kapcsolatok kérdése nincs elszigetelve az európai biztonság problémájától. Azok a feltételek ugyanis, amelyek megkönnyítik az európai biztonsági értekezlet összehívását, egyben megkönnyítik a kétoldali kapcsolatok fejlesztését is.

A továbbiak során Péter János az újságírók kérdésére (Folytatás a 2. oldalon.)

Gromiko hazautazott

NDK-beli látogatása utolsó napján, pénteken, Gromiko szovjet külügyminiszter, kollégája, Otto Winzer társaságában a történelmi nevezetességű Potsdamban látogatott, ahol 25 esztendővel ezelőtt a Hitler-ellenes koalícióban részt vett hatalmak megállapodtak a háború utáni Németország arculatának kialakításában.

Gromiko, aki 25 évvel ezelőtt maga is tagja volt a Potsdamban tárgyaló szovjet küldöttségnek, a potsdami Cecilienhof nevezetes tárgyalóasztalánál, szovjet és hazai újságírók előtt kijelentette:

„Akkor is az volt, ma is az a meggyőződésünk, hogy a potsdami határozatok megegyeznek Európa valamennyi népének törekvéseivel.”

Megállapította, hogy amíg a Német Demokratikus Köztársaságban megvalósultak Potsdam döntései, addig nyugatnémet fejlődés sajná-

latos módon, nem a potsdami alapelveknek megfelelő irányba haladt.

Rámutatott, hogy éppen ezért kell a Szovjetunióknak, az NDK-nak, a többi szövetséges szocialista országnak és valamennyi békeszerető népnek tovább folytatnia küzdelmét a potsdami megállapodás valóra váltásáért. Hozzátette: valamennyi állam és kormány ismerje el a realitásokat, köztük az Európában létrejött határokat.

Gromiko ötnapos hivatalos NDK-beli látogatása befejeztével, pénteken délután repülőgépen elutazott Berlinből Moszkva felé tartva, rövid időre megszakította útját Varsóban, ahol Wladyslaw Gomułka, a LEMP Központi Bizottságának első titkára fogadta Gromikót. A találkozón megvitatták a nemzetközi helyzet időszerű problémáit, különösen az európai biztonság megerősítésének kérdését.

Ülést tartott az Elnöki Tanács

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa pénteken ülést tartott. A Magyar Tudományos Akadémia legutóbbi közgyűlésén elnöké választott Erdély-Grúz Tibor akadémikust az Elnöki Tanács e tisztségében megerősítette.

Az Elnöki Tanács törvényerejű rendeletet alkotott az útlevelekről.

Az Elnöki Tanács módosította továbbá a honvédelemről szóló 1960. évi IV. törvény egyes rendelkezéseit. A módosítás értelmében a Magyar Néphadsereg — a hivatásos tiszti állomány mellett — bevezetik a tiszti továbbszolgálatot. A hon-

védelmi miniszter felhatalmazást kapott, hogy miniszteri utasításban szabályozza a tiszti továbbszolgálat rendjét, a továbbszolgálók kötelezettségeit és jogait.

A kormányban az érintett megyei szervek javaslatán alapuló előterjesztésre az Elnöki Tanács 1970. április 1-vel városá nyilvánítja a Szabolcs-Szatmár megyei Kisvárdát, a Tolna megyei Dombóvárt, továbbá a Pest megyei Százhalombatta községet, tekintettel e települések városias fejlődésére.

Az Elnöki Tanács ezután egyéb, folyamatban levő ügyeket tárgyalta. (MTI)